



Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg  
Christiansborg  
1240 København K

J.nr. 2023 - 1401  
Den 23. februar 2023

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 92 (MOF alm. del) stillet 26. januar 2023 efter ønske fra Søren Egge Rasmussen (EL).

### Spørgsmål nr. 92

”Vil ministeren lave en tabel, der gør det muligt at sammenligne udviklingen i den registrerede kvælstofudvaskningen med de forventede kvælstofudvaskninger som følge af landbrugspakken, som blev opgjort i bilag 11 jf. svar på spørgsmål S 426, folketingsåret 2015-16?”

### Svar

Man kan ikke umiddelbart sammenligne de forventede ændringer af kvælstofudledningen for 2016-2021, som blev oplyst i forbindelse med den tidligere regerings Aftale om Fødevare- og landbrugspakke fra 2015, med de faktiske NOVANA målinger, da der vil være forsinkelse fra indsatser gennemføres, til det kan måles i kystvandene. Derfor er der i nedenstående opstillet to tabeller.

Mere uddybende oplyser mit ministerium til besvarelsen af spørgsmålet:

Den tabel, der fremgår af det i spørgsmålet nævnte bilag 11, viser de konsekvensændringer i udledning af kvælstof til kystvande, der blev forventet i forbindelse med Aftale om Fødevare- og landbrugspakke fra 2015. Tabellen illustrerer den ændring i kvælstofudledningen, der forventedes at komme, når ændringerne i aftalen var slået fuldt igennem. Forsinkelsen i fuldt gennemslag af indsatser, baseline mv. afhænger af de konkrete forhold i det enkelte opland, herunder jordbundsforhold, dræn m.v. I nogle oplande vil den fulde effekt af virkemidlerne på marken (eksempelvis efterafgrøder) slå relativt hurtigt igennem, mens den i mange andre tilfælde først vil være opnået efter flere år eller årtier.

Miljøministeriet har som følge af dette udarbejdet den efterspurgte opgørelse i to tabeller. Tabellerne er udarbejdet med udgangspunkt i udledningen til kystvande og ikke som udvaskning fra marken, da bilag 11, som der henvises til, er opgjort som ændring i beregnet udledning til kystvand.

Tabel 1 illustrerer de forventede ændringer i udledninger jf. det nævnte bilag 11 i medfør af Aftale om Fødevare- og landbrugspakke fra 2015 og tager udgangspunkt i den på det tidspunkt estimerede afstrømningsnormaliserede<sup>1</sup> tilførsel til kystvande, når indsatserne var slået fuldt igennem.

---

<sup>1</sup> Den afstrømningsnormaliserede udledning er, hvor der er korrigeret for år til år variation særligt i nedbør og afstrømning. Det skal bemærkes, at selv om udledninger tilstræbes normaliseret, er der stadig år til år variation. Som følge af bl.a. forsinkelseffekter og vejrligets indflydelse på kvælstofudledningerne anbefales det generelt ikke, at der mellem enkeltår foretages sammenligninger mellem den forventede og den faktiske kvælstofudledning.

**Tabel 1 Estimerer for Kvælstofudledning for 2016-2021 baseret på forventning i Aftale om Fødevarer- og landbrugspakke fra 2015 (FLP) jf. bilag 11 til S 426 (2015-16)<sup>2</sup>.**

	Status 2010-2014 <sup>3</sup>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fuld effekt af ændringer i udledning i medfør af FLP (ton kvælstof)	57.200	-526	-627	-1.442	-2.978	-5.228	-7.197
Estimeret udledning til kystvande i medfør af FLP ved fuld effekt (ton kvælstof) <sup>3</sup>		56.674	56.573	55.758	54.222	51.972	50.003

<sup>2</sup> Der tages forbehold for, at der ikke indgår de forsinkelser i effekt, der kan forventes i de enkelte oplande, hvorfor udledninger ikke år for år kan sammenlignes med de opgjorte målinger i tabel 2.

<sup>3</sup> Med afrapporteringen af NOVANA-tallene for 2020 blev der foretaget en bagudrettet korrektion af tallene for kvælstof for 2009-2015 grundet en generel fejl i opgørelsesmetoden. Dette betød, at de oprindeligt estimerede udledninger i FLP blev korrigeret op med 440 tons N for hvert år i perioden 2016-2021. I tabellen er angivet de korrigerede tal.

I tabel 2 er opstillet både de faktiske og afstrømningsnormaliserede udledninger baseret på NOVANA 2020 og 2021 rapporterne.

**Tabel 2 Kvælstofudledning for 2016-2021 - de faktiske og afstrømningsnormaliserede udledninger fra NOVANA 2020 og 2021. (2016-2020 er beregnet gennemsnit i perioden)**

	2016	2017	2018	2019	2020	2021 <sup>i</sup>
Faktiske udledninger som opgjort i NOVANA (tons kvælstof)	56.300	60.400	49.300	73.700	56.400	49.400
Normaliserede udledninger som opgjort i NOVANA (tons kvælstof)	55.500	58.800	54.900	66.500	50.900	54.600
Gennemsnit for årene 2016-2020 (normaliserede udledning)	57.400					
	I Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug fra 2021 og i vandområdeplanerne 2021-2027 er der lagt en statusbelastning på 56.300 tons kvælstof til grund (baseret på 2016-2018)					

I 2020 besluttede den daværende regering en række stramninger af kvælstofreguleringen for at sikre, at forudsætningerne bag Aftale om fødevarer- og landbrugspakken kunne fastholdes. Effekten af disse stramninger var opgjort til ca. 1.800 tons kvælstofreduktion i kystvandene. Det vurderes, at effekten af disse stramninger på nuværende tidspunkt kun i et vist omfang kan ses i kystvandene.

Det følger af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug fra oktober 2021, at aftaleparterne er enige om at sikre implementering af vandrammedirektivet. I forbindelse med genbesøget af aftalen i 2023/24, skal der tages stilling til håndteringen af mankoen for at leve op til vandrammedirektivet.

Magnus Heunicke

/

Katrine Rafn

<sup>i</sup> Opgørelsen er fra NOVANA 2021 rapport som endnu ikke er offentliggjort.